

[illegible][illegible]

سید الشهدا علی بن ابی طالب علیه السلام

ایں سیر کو کہیں یوں نام نہ لکھیں کہ

M.A.LIBRARY, A.M.U.



PE578

نظر از جناب نشی سنتی صاحب متخلصین غنیمت کبیر عبدالمصطفی
پور زکوری کھڑو برادر مصنف کتاب ہذا کہ از حرف اوّل ہر شعر
تاریخ طبع کتاب ہذا ظاہر می شود

| حرف | بسم اللہ الرحمن الرحیم | اعداد |
|-----|----------------------------------|-------|
| ہ | محمد محمد شایان آن کہ پادشاه است | ۵ |
| س | سند بندہ را کہ بود بندہ و | ۶۰ |
| ک | کے کو نیار دوز محبوب یاد | ۲۰ |
| ن | نہا ختم کنم چون ادا کے پاس | ۵۰ |
| ر | دل و دانش و قدم و فعل و خیال | ۴ |
| م | مگر جفت بار اسے تمہید نیست | ۴۰ |
| ن | نہیک اعتقاد مکرر اور نہیک | ۵۰ |
| ب | بہ غفلت ہمہ دم بسر کردہ ام | ۴ |
| ب | بہ بختناے برنا کے لئے من | ۲ |
| ب | برادر کہ ما را از جهان بہتر است | ۲ |
| ا | از دوست ما را ہمہ کار و بار | ۲ |
| ا | از دور جہان نیکنامی مرست | ۱ |
| ا | از وہلہ فرخندگی ہا سے من | ۱ |

| | | | |
|---|-------------------------------|-----|-------------------------------|
| ب | بهره سناحات ایهات چو بند | ۲ | ارشت است بر منی و دل بسند |
| ن | نمود او چو در مہفت کیش و دست | ۵۰ | زین خواست قیوس بخش نشست |
| م | مرا مہفت مکر و دل آمد مہنام | ۶۰ | کہ از مہفت بحر شش شدہ الفہام |
| ن | نخ مہفت کتا ہے خوش انشوی | ۶۰۰ | بکہ و ششائے خدا بخش |
| ک | کس کس کو سوزاند دلش زنده باد | ۲۰ | ہم از نور عرفان فروز زنده باد |
| ب | بہر دل سناحات ایهات من | ۱ | ہما کہ باشد سنا جاست من |
| ک | کہ بارہ تازہ برکت این کلام | ۲۰ | مرا ہم بدہ ذوق ذکر ہام |
| ش | شہ دہانگوئی سراغ نام من | ۳۰۰ | بود فرخ و نیکی فرہام من |
| ر | درین باب خوش گفتہ ستان حکیم | ۴۰ | بدان را بہ نیکان بہ بحث کردیم |
| ج | چو این مہفت پیکر بہ بیان رسید | ۳۰ | بہ خلعت مہفتہ الوان کشید |
| ب | بہرین کتا بہت بہ پیر استند | ۳ | بروز لوطی طرح آراستہ بند |
| ک | کہ انان اسے خداوند رفیع ہما | ۲۰ | تو قبول کن این سناحات را |
| ج | چو مہفت اختر این را در شہدار | ۳۰ | درین مہفت کشتہ رش پائیدہ دار |
| ب | بہریشان خیال ہم پراگندہ دل | ۲۰ | بہر میان مرا مہست آگندہ دل |
| ز | ز من این دعا را بکن استجاب | ۳۰۳ | بہر ششاستہ و بر من مفر اعتاب |

تقریباً قطعات تاریخ از جناب مولوی محمد نبی بخش صاحب کلیل عدالت نجی
ضلع گورکھ پور متوطن رئیس محلی شہر ضلع جون پور تخلص قسیم

| | |
|---------------------------|--------------------------|
| صاحب علم و فضل و صدق سداد | ذی قنوت خلیق و نمک نداد |
| ناظم سردار مال گورکھ پور | ناظم بے بدل اومان پر شاد |

به روی سال شهر میزان است
 نظم کرد است آن فصیح و بلیغ
 هم بشکر و سپاس منعم خلق
 هم به عمر و نیاز ذوات خودش
 هر یک در قفسه از تحب است
 هفت هفت است از پی هفت
 هفت هفت است این هفت هفت
 تا به عالم که هفت کوکب چرخ
 تا به ماد نذر و مهر سراج
 تا شیر خست با سستی
 هفت هفت هفت هفت سیکاره
 به هفت جزای غیر رسد
 نیز و انشور آن قدس شاس
 چون قسیم نیاز مند به شوق
 گشت در فکر سال تصنیفش
 که در فانی سال هجری دان

خالقش خاتم ان عالی داد
 هفت هفت هفت هفت هفت
 هم به عوالت خیر با فریاد
 پس به نیاز بست که منقاد
 هر یک خوش و طیف ز باد
 ذاکران خدا کنندش یاد
 هفت هفت فصیح نام هفت
 رد نماید امور کون و فساد
 تار وانی است هر دو را بشاد
 بر فلک و در روش بود هفت
 هفت اقلیم را منور یاد
 به عاقلان کنه شش یاد
 به عدل خود و هفتش داد
 دید آن را به پند افتاد
 با لفت از هفت این ندارد داد
 هفت هفت هفت هفت هفت

و تالیف تاریخ و تفسیر از جناب مولی محمد صفدر حسین خان صاحب کور و کور و کور
 جوهر متخلص به ناظر

| | |
|-------------------------|------------------------|
| انجام از دکن به هفت هفت | سجاست خویش با غنای هفت |
|-------------------------|------------------------|

| | |
|---|--|
| <p>صدای کاغذ من صبح منور چو بر لری بری زلفت سمنبر کور هر یکیش بحریت منور بهر سحر تو اند شد شادور بهر سحر سخن طبع سخنور بتاج شاد باشد جیفه پر کلاه خند گور که پور بر سر که باشد ناظر منظور و منظر که داری این چنین طهر بر آرد و ما رخ عالمی باشت رطوبت به قلب قالب طبع محجور زیات قالب بر آمد چمن و پیکر ز قالب شد نمایان هفت پیکر</p> | <p>در ادا و سوار و دیده دل سطور هر دو سطر عشق مبار به چشم معرفت بین نامرانی معال است این کائناتی پیکر چو لعلان میزند صد رخ پیم بنام آوا مان بالضم دران پس بهرین طبع رسا زید که دارد لیسر کاشش بود کار نظارت به سجت سعد خود می نازغبهر که از بوسه کلام مشک نیزش جو این نادر کتاب او در آمد شگفت آمد چو با صد حسن غزل سر و شنی گفت تا نظر سال طبعش</p> |
|---|--|

ایضا

| | |
|--|--|
| <p>بنام پر ضیا سے ہفت پیکر مناجات دو عالم سے ہفت پیکر</p> | <p>چند تصنیف این نادر رسالہ بر فضلی گفت تا نظر سال طبعش</p> |
|--|--|

ایضا

| | |
|--|--|
| <p>پیکر با تصنیف نمود ترشہ آخر تخم نمود</p> | <p>چون شمس اودمان بر شاد در سمد سال تصنیف</p> |
|--|--|

قطعه تاریخ طبع از جناب شاه محمد غفر الله صاحب مستطاب عن عزیز مسئولین
آستانه چینی برکنه سگداری ضلع اعظم گنده

| | |
|--------------------------------|--|
| صفیر لبیل بند وستان اومان پشاد | صداسه نمده دمت بگوش ایران داد |
| گل طبیعت نخل مراد اومان پشاد | چو بوسه گل بسیر انهن گل افشان داد |
| به هفت پرده منکوم سبجه سیاره | به هفت پیکر بهر هفت کرده اعلان داد |
| به عطر میزدی گماسه خاطر نگین | بهال شوق عنادل جواسه ایمان داد |
| بجوشش بحر خود گوهر مضامین را | شعاع کعبه خورشید زابر نیسان داد |
| خسته کلام و زبانه بندش مقال تش | کر حرف و نقطه و معنی شرح ایقان داد |
| میرس و صفت معانی گر خان کلام | سواد زلفت سیاهش نشان جیران داد |
| نوازه نمده نادر بشاخ شوق سرود | کر عشق و صفت الهی سخن و افسان داد |
| نمل سبز گدسته گل سرخش | درق و برق به گل افشانی خیابان داد |
| نشان سال زنجیری عزیز عاصی گفت | به کوه هزار و سه صد سی و نه تنه خوان داد |

قطعه تاریخ از جناب مولوی وکیل حمزه صاحب مستطاب فارغ ندین ضلع شیخ پور
تپه سگداری پور ضلع بلیا وکیل عدالت کشنری ضلع گورکھ پور

| | |
|------------------------------------|------------------------------------|
| گفت همان شرف نادر اومان پشاد | به هفت پیکر به مناجات خداوند عباد |
| به هفت اختر سیراوج عن کرده طلوع | به هفت کشور شده در بحر کلاشش آباد |
| به هفت دفتر و این تندبسته و گلش | به هفت گوهر بسیر تاج سخن خوش بهناد |
| به هفت فلک به سر دنیا گردان | به هفت روز است به گیتی سبک کن نسا |
| شاد باد آنکه رقم از سیرا فلاص نمود | و آنکه خواندش بدل اثر صدق و سواد |

| | |
|------------------------------|--------------------------------|
| این فکر است سن فعلی پیش فاسح | سن کبری در زمانه لک است اعداد |
| افرت را تحفه گیسو سن موهوش | در میان سر کشت است ز نسبت قنار |

۱۸۹۵

۱۹۵۲

دیگر

| | |
|----------------------------------|---------------------------------|
| کرده نصیبت کو نافر اودان به شاد | مفت بیکر به مناجات خداوند قدر |
| مهم به سبب در الطاف به نافر غافل | از سبب به مناجات گو به تائب است |

قطعه تاج از تاج فکر سید تصدق حسین صاحب ضعیف می متخلص به ضامن و قمر
فکری ضامن گو که پور متوطن قصیده صلح شیر آباد

| | |
|---------------------------------|---------------------------------|
| سپاس ایروست را که جان آفرید | ز بهر آفرید به آسمان آفرید |
| زمین را ز سبب چن کرده و سبب | نعمه سا جان فلک شد محبت |
| ز خورشید تا ذره عالم تمام | سینا قیامت در شهادت تمام |
| ز صنعتش زبان در دهن جودن | ز حکمتش چن جان و جان در سن |
| به خرام که فوسل ما رسی دم | ز جرم و خطا رسنگار می دم |
| و به ذوق حمد دشمنان بنده را | سجده اودم از خطا بنده را |
| کبر و است سده ایش بلند این زمان | بدرگاهش ایدل مناجات خوان |
| ساجات آن هفت بیکر بنام ملا | که هر هفت کرده است بیکر نیک نام |
| زشت است آن مرد پاکیزه پیشش | که دارد باو صفات حق دل بهر شش |
| که هر حرف نامشش را بهر بدان | تو قدر را حرف کن ایست جهان |
| یک و شش چهل هم یک در شمار | رو دود و صد و صد و یک چهار |
| خدا یا تو بیسکتم التجا | تو مقبول کن این دعا ای رضا |

| | |
|---|---|
| <p> ز تو باد پر طلف و دمبدم ہر بنا حیات و بسطے سخات کین رحم و از لطفت شود مستگیر ز تار پیک سمیت نوایم چنین بلا دل از رفت بیکر بچراپن ہستایم </p> | <p> بحال مصنفت نزول کرم نیزایش دہ اسے خالق کائنات از ان پس بر دل رضا سے قدیر کنون مصرعہ سال تصنیف امین سہ دہی زمین گفت ہنگام نوم </p> |
| <p> قلم تاج و تقریر از تہاب مولوی محمد محمد صاحب مدظلہ العالی پیر سید شمس الدین علی بوریہ شمس کوثر کوثر </p> <p> میکوید کہ فیض کاشی او اب پر شاہ صاحب اہل دواغ کے آدمی ہیں محافظہ فرمی اور انکارت کے تعلق ہم خدمات کا انجام دینا اور اسکی نازک فہم و دلون کے ساتھ نہ صرف حکام بلکہ ہلک کو بھی راضی رکھنا یہ دوسری بات ہے و قلم سیدین میں موجد اند خیالی کا جوش و خروش پاک کی عظمت و جبروت تقدس و ادب کے عالی حیالات کا اس صداقت کے ساتھ ہم سہنا امر دیگر جو اس مناجات میں شہرہ سے انید کر آمہ کار نیک ہو کہین سے اور روز انشاں میں لقا قلبی بریں اور ولی صداقت کا ایسا پتہ چلتا ہو کہ میں سبے تامل کہہ سکتا ہوں کہ کبھی وہ شخص ایسی مناجات نہیں کہہ سکتا جسکا حامل خداست پاک کے ساتھ تمہیک نصیب نہ ہو پروردگار اس تصنیف کو نہ صرف صاحب مناجات ہفت پیر کے لیے بقا سے نام و ترقی درام کا باعث گردانے بلکہ میری دعا یہ ہے کہ ہر شخص جو خلوص قلب سے اس مناجات کو پڑھے اسکا احتجاج مرزا میں نفس کرم الہی شامل حال ہو یہ فضل اتفاق ہو کہ لفظ صاحب مناجات ہفت پیر کہ میں بھی سلاطین ہجری برآ رہوئے ہیں </p> | |
| <p>قصہ</p> | |

| | |
|------------------------------|-----------------------------|
| مٹھی سنت لال منہ ہے | بکھے بڑھ کر مرا عزیز ہے |
| خلق میں گرا اُس نے بڑھ کر ہے | اور جو کسکے ہیں بڑھ بھالی |
| شکر خالق سدا زبان پر ہے | دل میں ہیں سسکے لہروں کے |
| ایک عقدہ سب سے بہتر ہے | عقیدہ ایک روز لاکھ سیکے ہیں |
| یہ مناجات ہفت پیکر ہے | اور اس طرح مجھ سے فرمایا |
| سچ تو یوں ہے بیان سے باہر ہے | لطف آیا جو اُسکے پڑھنے میں |
| ہے یہی لفظ جو مقرر ہے | میں نے بڑھ کر اسے کہا آمین |
| فکر ناحی کی جھکو نظر ہے | باقی غیب نے ندا دی |
| لفظ آمین ختم تو بہتر ہے | یہ مناجات ہفت پیکر سے |

قطعہ تاریخ طبع از جناب مٹھی محمد حسن صاحب مخلص بہ عجیب گو رکھ پوری

| | |
|-----------------------------|---------------------------------|
| کرمے جو اسے دروہی خوش العیب | تقدوس میں ہر ہفت پیکر عجیب |
| تو دل بول ادھما۔ عجیب وغریب | ہر دلی حبیب مجھے سال مضی کی فکر |

غلط نامہ مناجات ہفت پیکر

| صفحہ | غلط | صحیح | صفحہ | غلط | صحیح |
|------|--------|------------|------|-----------|--------------|
| ۲ | برگ جے | برگ دچہ ہے | ۳۲ | بالطاف | بالطاف |
| ۶ | سیا | سیار | ۴۳ | بشناسم | بشناسم |
| ۸ | ا | با | " | شفقت | شفقت |
| ۱۱ | رون | برون | ۴۹ | یاد پیمان | یاد تو پیمان |

بسم الله الرحمن الرحيم

| | |
|---------------------------------|-------------------------------|
| از تو روشن گشت این کون و مکان | اسے خدا سے من پناہ دو جهان |
| اسے کہ تو گم گشتہ را عرفان دہی | اسے کہ تو ہر قلب را ایمان دہی |
| اسے کہ تو در ماندہ ما سلمان دہی | اسے کہ تو ہر درد را درمان دہی |
| تا نہ سادہ من درین ہستی قدم | تو مرا آوردی از کسب عدم |
| جملہ در بازار لطفت یافتہم | من ز سودائے کہ در دل داشتہم |
| روز و شب بر بخششہم آمادہ | انہی کے بایستہ ما را دادہ |
| نیز دادی علم و دانش عقل و ہوش | دادہ ما رہ تو ما را چشم و گوش |
| این زبان ما بے گفتار ما | دست و پا دادی بے رفتار ما |
| زانکہ ہستی کار سازد و جهان | و دادہ دل امد و راز نہان |
| مشک نافہ را چہ سین خوشبودی | شک اندر نافہ آہو دہی |
| تا از دمازدہ شود بہر روز جان | از زمین تیرہ آری آب و نان |

آب دمان ما تو ز حکمت غول کنی عدا
خون ز حکمت می شود شیر سید
برگ چوبی را کنی سید و چین
خار را گل سید ہی گی پر ز بو
شیر و شیرین د ہی انگور را
چرخ دوار از برائے مالدود
آفتاب و ماه تاب و ابر و باد
روز بهر سیر و تفریح من است
این زمین بس فراخ و برد بار
سبز زار و کو سار و دشت و راغ
تو هم را رزق و قوشه سید ہی
استخوان را سبک کنی نخل بزرگ
کوه گردد از تو یک بشکسته گاه

نیر از خون بهم را گلگون کنی عدا
گر تو سے خواهی بر آرد بار سید
بیکسے را پیشوا سے انجمن
از ثنایت بر زبان گفتگو
شبه خالص سید ہی زنبور را
هم سبیا از برائے مالدود
می دوند این پایه ما شاد شاد
شب برائے عیش آرام تن است
روز می آرد ز حکمت برگ و بار
از برائے ما تو کردی کشت و باغ
هر شجر را برگ و خوشه سید ہی
مور از تو می شود پیل سنگ
ذره از تو می شود مانع راه

| | |
|---------------------------------|-------------------------------|
| تو گدا سئ ما تو انگر مسیکنی | تو مس بود سیه باز مسیکنی |
| از سئ ما کرده باغ و بهار | این گی رعنا و بر بوی و نگار |
| از بهاسے ما تو کردی نفس و نغز | میوه با سئ طشکوار و پر زعفر |
| برگ گوناگون و بر گلگون زلفت | بر زمین فرخش زمر و کون زلفت |
| از بهاسے درو و جمیع ری و دا | ایق هر کس دی آب و هوا |
| میرسد امداد ما را هر زمان | تا که باشم من خدا یا در امان |
| از ملک بگذشت در پاکی ز تو | شد بزرگ این آدم خاکی ز تو |
| مفلس بے مایه را سازی ایبر | یک پیاده از تو سیگر و وزیر |
| چون تو انم کردن اسے پروردگار | شکر این انعام طے بے شمار |
| تو مرا از معیشتا دار دور و عیلا | از سد و زخوت و کبر و غرور |
| یا الهی الا مان و الا مان | از شر شیطان و شر ظالمان |
| دشمنانم را به الفت و غریق | دوستانم را تو با من کن رفیق |
| کن به نیکی با تو بند و بست من | هیچ کس یا به نه رنج از دست من |

از مرا محفوظ دار از دشمنان
 گفتگوئی من چونیکان می شود
 سیوه کوه در نظر رنگین تراست
 قول و فعل من چو آن سیوه شده است
 ظاهر من چون نمی گیسند عیب
 سیوه بخت کئی تو خسام را
 سیوه ترش از تو شیرین می شود
 فصل مارا تو نیشکی کن بدل
 حاسد و بدگوئی و بدگوئی جهان
 بر دل من طعن نه ای این گروه
 چون نه می ماند مرا راه گریز
 چونکه عاجز می شویم در راه جو
 نیست نزد من هیچ فقده بندی

تا که در از نشتان دست و زبان
 این دل من سوسه هر بد می رود
 وقت خوردن ترش هم سنگین است
 بد سگالی با مرا شیده شده است
 باطن من تو همی رانی ز غیب
 نیکو می سپیدی بد نام را
 سیوه خام از تو رنگین می شود
 تا نیست هم از بدی ما در خلل
 آنکه بکشایند بر نیکان زبان
 کن چنان که قطره باران به کوه
 می رود لطفت سوسه ما حیرتیز
 پیش ما خصم می آید ز تو
 یا فتم از زندگی شده بندی

| | |
|-------------------------------|---------------------------------|
| تو مرا شرمند و زود غولیش دار | عفو خود را مرهم این ریش دار |
| تو مدد کن که حکیم حاذق | نیک و بد را سبب تکلف رازقی |
| مقبلان را نیست مجوری ز تو | کے بود خاص ترا دوری ز تو |
| نیست مارا جز عنایات تو دخل | تا کنم من یک قدم در کار نقل |
| گر چه هستم من گندگار و فجور | روز و شب با شتم ہی در مکر و زور |
| شرم دارم از لسان مردمان | رد سے خود را چون ناهم با کسان |
| جز عنایات تو مارا نیست کس | که بود بر حال من فریاد رس |
| چونکہ بندہ می شود مجبور تر | میکنی برد سے ترا ز جنت نظر |
| که خطا آید از من تو در گذار | هست نام پاک تو آمرزگار |
| تو لکن رنجم خدایا از سخته | تو مرا سپار در دست کے |
| گر نمی داریم ما حسن تمیز | دست گیر ما تو باشی اسے عزیز |
| راه مردن سخت و ہم دشوار تر | تو مرا آسان کن راه سفر |
| چونکہ در دنیا تو کردی نیک نام | دار در عقب مرا ہم شاد کام |

| | |
|------------------------------|--------------------------------|
| از خسیالی لغویم نقصان را | ملتش شد گرد همیشه جهان را |
| تو مرا در باد خود کن مستقل | گر چه من فرمان نه بر دم تو معل |
| تو مرا در باد خود قسایم بهار | سایه الطاف خود دایم بهار |
| تو مرا بر دیگر سے سائل مکن | خاطر من را غیب خود مایل مکن |
| چشم مارا برده احسان تو بین | چشم من هرگز مکن بر دست کس |
| دست مارا دار بر دست کسان | آبروده تو مرا در دو جهان |
| گر چه ما داریم بس جسم و قصور | تو مرا یارب مکن از خلائش دور |
| بسته پیش تو گنگار آمده | نام تو ستار و فقار آمده |
| گر کنی مقبول ما را یا که رد | جز در تو سر کنجا خدا ایم زده |
| جز در تو نیست ما را چاره | رحم کن یارب تو بر بیچاره |
| چه نکه درد لا دوا پیدا شود | بیدان از لطف عامت داشتود |
| من کنون از درد رنجوری خوش | روز و شب دارم خدا یا سینه زدن |
| درد ما را زود تر در مان به | نیم جانے را تو یارب جان به |

| | |
|---|--|
| <p>در د عا یم می گشت تا نیمی با</p> <p>در نه دست فیض تو کوتاه نیست</p> <p>کے بیاید کھد بخشایش بجوش</p> <p>داران مارا تو از درد گران</p> <p>مردمان داشتند مارا بود الفضول</p> <p>ضرب خود دارند هر شایسته</p> <p>تا نشان و حدت نقره دهم</p> <p>لیک در باطن بنا شد اختلاف</p> <p>ز ابلی د کابلی و غنہ نوی</p> <p>جمله مخلوق جنوب و مشرقی</p> <p>در زبان خود دعا می کنند</p> <p>آنکه او سفت است تو تر معنوی</p> <p>سندیان را اصطلاح سند مدح</p> | <p>مخلوقات و کستامی و تقصیر ما</p> <p>مقبلے از رفتن سبے را نیست</p> <p>من درین تا کے رسد با گم گزشت</p> <p>ہم ز فضل خویشتن سے ہر بان</p> <p>گر نمی سازی دعا سے من قبول</p> <p>نقرہ خالص بود با ہم یکے</p> <p>جملہ سکے را باتش چون نسیم</p> <p>ایں چنین شد مذہب و ملت خلاف</p> <p>تو ک و ایرانی و چینی ہندوی</p> <p>جملہ ز اقایم شمال و مغربی</p> <p>در زبان خود دعا می کنند</p> <p>اندرین معنی بگفتہ ہو نوی</p> <p>مہندیان را اصطلاح مہندی مدح</p> |
|---|--|

| | |
|------------------------------|------------------------------|
| می پذیر می دهنی هر هم نه ریش | تو د عا سئ جمله مخلوقات خویش |
| نیست حاجت بالباس زردگون | قلب می بالیست و سوز اندرون |
| نیست حاجت جامه و دستار را | نیست حاجت بر کمر زنا را |
| نیست حاجت بانالمش از نماز | اندرون پر باید از سوز و گداز |
| نیست حاجت با کمر بند و قبا | نیست حاجت با ازار و با عبا |
| نیست حاجت که بود عالی نهاد | نیست حاجت که بود صاحب نژاد |
| نیست بے رفعت درینجا پاسبان | نیست حاجت که بود شاه جهان |
| نیست اینجا حاجب و دربان در | هر که خواهد تا باید بے خط |
| در خطائے خویش گشته سرنگون | هر که می آید با خلاص درون |
| اگر چه چل سالش گزشتہ در فضل | تو کنی او را به لطف خود قبول |
| از در تو چون شوم من نا امید | بر در تو آدم من با امید |
| لطف و احسان تو باشد پیش پیش | وار مارا در پس خاصان خویش |

انجام شد

بسم الله الرحمن الرحيم

| | |
|------------------------------|------------------------------|
| کزو الیت آب آتش و باد و خاک | ستایش سزاوار یزدان پاک |
| خداوند این بهت گردان سپهر | خداوند ماه و خداوند بهر |
| از و هست پیدایش انس و جان | از و گشت پیدا زمین و زمان |
| از و گشت صحرا و الیوان و کاخ | بلیت آسمان و زمین و فداخ |
| درین قالب خاک جان آفرید | زمین و زمان و مکان آفرید |
| ز نپیبه درست آمده پیرهن | پے ستر پوشی هر مرد و زن |
| ازار و قبا و کمر بند ساخت | کلاه و گوبند و سر بند ساخت |
| شده جمله پوشاک زیبا از و | از و پر نیان گشت و دیبا از و |
| که پوشند شاه و امیر و فقیه | قبا کرد از خاصه و از حدیر |
| هم از لطف او فرش و قالین شده | شده بستر و نیز بالین شده |
| صدف را دهر لولو آیدار | ز کرم آرد ابریشم پر نگار |

| | |
|-----------------------------|------------------------------|
| دیده لعل و فیروزه او سنگ را | بفرسوزد دانه است او رنگ را |
| ز مرد از ویافته آب در رنگ | دیده لعل و گوهر ز دریا و سنگ |
| از و گشت یاقوت را رنگ آب | از و گشت الماس را آب و تاب |
| ز یاقوت خشنده و پر نگار | هم از زده از گوهر آب دار |
| فرا هم نمای سپید زیب تن | ز مرجان و هم از عقیق یمن |
| از و گشت از قاف تا قاف پر | ز اسب و ز نیل و سحر و شتر |
| پس یار در دام گشته مرا | ز قدرت همه رام گشته مرا |
| که دارم ز گلها سطر و داغ | از و گشت کشت از و گشت باغ |
| دگر گونه رنگ و دگر گونه بو | ز اقسام گلها که می آرد او |
| دیده سیوه نرم از شاخ سخت | همه باغ را پر کند از درخت |
| دیده آب و دار و نگه هر زمان | درختان بستان را باغبان |
| اگر باغبان غفلت آرد ز آب | ولیکن نباشند با آب و تاب |
| ز لطافت او سبز دارند رنگ | درختان صحرا و بر کوه و سنگ |

| | |
|---------------------------------|---------------------------------|
| چنان شاخ و هم برگ و بار آورند | که بر کوه و صحرا بسار آورند |
| چو دارند او انتظار کرم | از د تازگی میرسد و بم |
| به مرغان دهد قوت شام و صبح | سپه پرورشش میداست شجر |
| پرند و به شادی سرانید خوش | بجهد و ستایش در آید خوش |
| یکه سبز و سرخ و یکه لاجورد | سیاه و سفید و یکه رنگ زرد |
| دگر گونه رنگ و دگر گونه پر ملا | دگر گونه پائے و دگر گونه سر |
| دگر گونه آواز و دگر گونه نشان | دگر گونه پر ناز و دگر گونه نشان |
| به آواز خود با نیایش کنند | خداوند خود راستایش کنند |
| این کوه و صحرا و بر کشتب زار | کشید و ز آب روان جوست بار |
| ازین آشفت پر صبره و در نبات | که یا بهشت اندوست بهایم حیات |
| چنان داد او رزق نشان به حساب | خود ند و بنده شدند از جوست آب |
| نورند و ازین رزق بالشت کنند | ز سم و قد بهاشش با اثر کنند |
| ازین سود و بر بول و سر گین کنند | ازین سود و زان سود بر دست آورند |

| | |
|--------------------------------|------------------------------|
| ز احکام ادب و خاک سار طلا | برین جور بانگ دارد نه عار |
| از خویش می بالدا و مبدم | پتیمیل بکشتن سرتا قدم |
| زراخی دهد مفلس تنگ را | کنداف لشکر ادلنگ را |
| ز چوپان کند شاه کشورستان | شود ابله از دس اهل زبان |
| ز قدرت دهد بال و پر مرغ را | رسد قسمت روز سیم مرغ را |
| دهد قسمت روز بانگ و کور طلا | که نه کسب دارد نه بازو و زور |
| خورد قسمت خویش آن اژدها | که جنبش نباشد مراد از جا |
| به کوه و به صحرا به کشت و بارخ | رساند خورشش مایلی از دنا رخ |
| به دشت و بیابان دهد با پلنگ | رساند به آب روان بانگ |
| به دقتیکه تقسیم روزی کند | نه دشمن شناسد نه نیک و نه بد |
| یتیم شود پیشانی گرو | شود ریگ صحرای لطفش چه کره |
| ز تنگی برآرد درخت کالان | یکه را کند سرگروه یلان طلا |
| بزرگی دهد با یک خادے | یکه را به ملک کند حاکم |

| | |
|---------------------------------|---------------------------------|
| کیے را کند پادشاه جهان | که باشند مردم از دور امان |
| تو ای داور کردگار جهان | ز تو نیست مخفی نهان و عیان |
| تر بخشی به رحمت گناه مرا | به انعام خود کن نگاه مرا |
| همه روز باشم به تحصیل مال | شب آمد شدم در پی غلط و خال |
| همه روز در فکر خوردن گوشت | همه شب به آرام بردن گشت |
| غذا های پاکیزه و دل پسند | چه نان و چه روغن چه شیر و چه تن |
| کباب پسندیده مرغ و بره | بقولات و اقسام های تره |
| همه میوه شیرین زشده و شکر | به بوی و به لذت به از یک دگر |
| همه هر چه انگ که خواهی دلم | تراز فضل خود میرسانی بهم |
| بچیند که در خاطر آید مرا | به چشم به خوانم بناید مرا |
| باین بخشش وجود اکر ام تو | به غفلت نگیرم گیسو نام تو |
| باینم بخشند ما تو کی ملا + و دو | به خاطر داریم نقش درونی |
| اگر مای تو کرد ما را دلیر | که باشم به آرام تن خفته سیر |

| | |
|-------------------------------|------------------------------------|
| به یک لحظه بخشی گشتا و عظیم | به اتم ترا آنکه هستی حسیم |
| گران باشد عفو سے توانی کردگار | چه جرم من آید گئے در شمار |
| تو یاری دهی با کسان و دستان | نگردان مرا خوار نزد کسان |
| به من از کسان بار نیست مستم | به همیشم و هم پیشه عزت به |
| مرا می نساید چه گرز گران | تو دانی که قولی به تا کسان |
| به الطاف خود باشی بر عاشق | تو دانی که داریم فاسد رقیق |
| تو باشی بالغام خود مهربان | مرا شد مساری مده بهر نان |
| ز اول رضا جو سے در بان شوند | کسانیکه او پیش سلطان روند |
| از امید و از بیم شد مستم | شد او را چو در پیش سلطان گران |
| نذارم ز تو خوف اے سپه بان | ز تو آنچه خواهم به گویم به راز بان |
| ز تو هر چه آید مرا کردگار | خوش است آن ز نیک و بد روزگار |
| که بایست ما را هر آن می گنی | تو اکر ام بر من چنان می گنی |
| ورا دور و از افصال | کے را هر آنکس که می پرورد |

| | |
|-------------------------------|--------------------------------|
| دور رزق و هم ناز بردار و اوست | گنا هوش بخت سخته آردار |
| به این ناز و نعمت چو دارد در | بدست کسے چون سپارد در |
| همی دارم امید اے کردگار | که پیش کسے تو کن شرمسار |
| چو نامید گشتم ز بر نادر | فلک دم سرم بردت ناگزیر |
| مرا جود و انعام و لطف تو بس | مکن حاجت من را تو بردت کس |
| نه دارم ز سدا نایب بندگی | به نغفایت لبه کرده ام زندگی |
| ز با کن تو ما را ز درد و بلا | که در رنج و سختی شدم مبتلا |
| تو از دست خود اسنجه خواهی بکن | ز دست تو ما را نه با شست و سنب |
| را اعمال ما سے بدو پرستور | بیا حسان و الطاف خود دارد در |
| تو ما را به گرد سناسا ہی مکن | پے شیوہ رو سیا ہی مکن |
| بحرم چیل سال بگذشت و شش | بکار جہان مانده در کشککش |
| ہمہ روز باشیم در این دآن | پراگندہ خاطر ز کار تبہان |
| ہی بدہ قوت اجتناب | ز کردار دفعی بدو ناصواب |

| | |
|-------------------------------|-------------------------------|
| چهل سال بخشش مصیبت کرده ام | به غفلت همه عمر خود برده ام |
| همه روز در مصیبت دیده ام | زاللفاف خود عیب پوشیده ام |
| تو از رزق گاهی نه کم کرده | اضافه بر دهم مگر کرده |
| اضافه چه باشد هم از لطف خویش | رسانی تو ما را ز انداز به بیش |
| همی دانم اے کردگار جهان | که چون کار شد سخت بر بندگان |
| لبوس نه اندر لیسری گر یز | نه حاصل بود دستگاه ستینه |
| تو از لطف خود میسر بالی ز بند | بالغلام و احسان کنی به یمن |
| چنین گفت فردوسی خوش بیان | که دارد به جنت ز لطف مکان |
| چه بر بندگان کار گردد دراز | خداوند گیتی کشایدش باز |
| گنگارم و آدم با اُمیر | چگونه شوم از درت ناامید |
| همیشه توئی حاجتم را پناه | بلطف تو اکنون بدارم نگاه |
| کنون اے خداوند گردان سپهر | که آمد که بینی سوسه ما به به |

بسم الله الرحمن الرحيم

| | |
|--------------------------|--------------------------|
| اسکے حال کی گستاخ عالم | اسکے حال کی گستاخ عالم |
| سہ سہ زلفت ہر گاہ | سہ سہ زلفت ہر گاہ |
| صد ہرگز زلف زبان بیادست | صد ہرگز زلف زبان بیادست |
| در عشق تو غمگین گشتہ لاد | در عشق تو غمگین گشتہ لاد |
| استادہ شدہ است سدا کیجا | استادہ شدہ است سدا کیجا |
| عشق تو گرفت نعرن دا | عشق تو گرفت نعرن دا |
| گل دادہ بہ الفت تو من را | گل دادہ بہ الفت تو من را |
| سہ بارہ بیاد تو شدہ گل | سہ بارہ بیاد تو شدہ گل |
| با چشم چہ از شمار ز گیس | با چشم چہ از شمار ز گیس |
| سرخس بہ ثنائے تو ستادہ | سرخس بہ ثنائے تو ستادہ |
| در یاد تو گشتہ چو نورد | در یاد تو گشتہ چو نورد |
| دل دادہ دچاک بپہن کرد | دل دادہ دچاک بپہن کرد |

| | |
|------------------------------|-----------------------------|
| در جهان ز تو یافته است بر کس | به لشت بهار تو هم سوسه |
| در شمار ز تو شده شاداب | ایمار ز تو شد نه سیراب |
| غم گشته سیاه تو هم نو | از صکم تو هست درنگ و دو |
| آرایش آسمان به انجم | ز بهایش این زمین ز مردم |
| تو داده از دست و ده را | تسکین ز تو شده گدا و غده را |
| کس دور ز تو شده گوانا | ایله ز تو می شود و چو دانا |
| مورس ز تو میشود چو شیر | یک پشت ز تو شود و لیر |
| سلطان ز تو یافته است جای | یک دره ز تو شود و چو پای |
| در زمی تو دهم بر رویه و شیر | هم پشت و باز از تو شد سیر |
| این همه رخ روان بلند از تو | سپاه برود و دند از تو |
| تست ز تو بخورد ابا هیل | از تست که میرسد ابا هیل |
| خاک از تو چو یافته است پتن | هر گونه برود تو لغتش بستی |
| گشتم همه عمر در سنای | شد نامه من بر از سیاهی |

| | |
|----------------------------|------------------------------|
| سی سال به فکر جادو و جادو | کردیم هر چهار گاه خدمت |
| از هیچ به خاطر می دربار | دا نمانده ز خانه و هم از کار |
| بگذاشته کار است سنان | بگذاشته عیش و طیش و هم بکار |
| بگذاشته راحت خورد خواب | از گشتن وقت در بیتاب |
| بگذاشته عیش و طیش و آرام | خورد و نه طعام بگشت و خام |
| طی کرده به زود راه بی راه | گشتم سر به کار و اداری گاه |
| زستم چه به پیش حاکم خلیش | مسدود شده مضطرب دل و دیش |
| همان گشت جواز اسیر افروشم | دل گشت به پنج تاس و دو نیم |
| از رنج و غم راست شد شام | روز و روشن شده با غم خام |
| این گشته ز کار و بار محسوس | سختی و گشتم رسیدم رنج |
| مشغول شده بکار خوردن | همین رو سبب از نگاه کردن |
| در خواب به بار گشته آه | و مستانه به تار گم نهاده |
| آن زنت که پیش ملکسان بود | در حالت غارت گشته بود |

| | |
|-----------------------------|-------------------------------|
| خود مشید بر کشید و کش | مشید صبح در روز شست و شستن |
| بر پشت سپرد و آن بر تن می | در دست گرفت و تنج به دست می |
| سیاح بسوی هر دیار می | مردم مشید و دست کار و بر می |
| در غفلت خواب گشته هم شمار | از غلاب او شمع شدم جو سیدار |
| آمد به لحم لایان و کسم سوز | آغاز شد آن عمل کرد و سوز |
| باز میخ و کعبه شده بهم آغوش | رفتیم سوخته حکیم گاه چون دروش |
| شاغل به عمل هر دوی حاکم | هر لحظه نظاره سوخته حاکم |
| هم کارگر در پیش از پیش | هم خوب سال حاکم و پیش |
| خاک کوشش به چشم رفتیم | با این همه سوخت که گفتم |
| ببینم نه از و بجز خفاست | آید به غم و گر خطاست |
| یک لحظه نه سن بر او تو ارم | قد بان به بارگاه تو ارم |
| کاسه نه کمر سوخته تو ارم | کاسه نه به باد تو نشستم |
| رو به گیت تو ارم تو ارم | رو به سوخته تو یک قدم من |

| | |
|------------------------------|-----------------------------|
| در یاد تو ای کرم چشمم بکا | در تنه نه ستاده ز اشک بر غم |
| داد می تو مرالسب رو با غم | از سهر شتابی خود را با غم |
| بر خفته نه ز محنت تو به گنشم | این عمر عزیز ز ذلت بگنشم |
| کاسه نه به سجده در وقت دلم | کاسه نه سوت تو سر نهادم |
| هر روز بهم به کینه و سخت | بگرشت ششم به پیش و شدت |
| کن دور مرا ز کینه و سخت | کن دور مرا از نفس و غم و ست |
| سعدی ز طرد در رسیده عاده | از خلوت و کبر کم شده راه |
| در بیم نه تاب عظم و هم صبر | فرسم نه کنیم با کس صبر |
| از لطف مرا تو باز داری | تا ز گشیمت ساری |
| این ششم مرا ازین تو کن دور | هستم همه دهم ز ششم به دور |
| هر صید که در نظر بیاید | از طمع و لطم سبک دایم |
| از طمع مرا تو دور داری | از لطف تو عاجز هستم براری |
| هر روز گزشت رو غیا سلی | حب و لذت ز فکر نداد غاسلی |

| | |
|------------------------------|----------------------------|
| هر روز گوشت در سبزه زر | هر شب به خیال زلف دلبر |
| هر روز به فکر مال و اسباب | دل گشته ز صد سرافراش بهتاب |
| این جهان من شده پیر از داغ | از تیری با صفا شد هم ز داغ |
| یاک آدم و شدیم تا پاک | خجراست بر طینم در خاک |
| آینست من شده پیر از رنگ | بر رنگ نشاده است صد رنگ |
| گر رنگ بر دل شدن تو اند | پیر شدن آینه که دانند |
| پیر شدن آینه تو دانی | این امر محال تو توانی |
| تو به هم خوشی را به الطاف | در نکست ز خرمها کنی صاف |
| هر روز ز تو رسد عذایم | مقبول تو سبک کن عسایم |
| گویم به تو هر چه از کم و بیش | مقبول کنی ز جسته و خوریش |
| داری نظری به هر کم و بیش | لطفت تو حصار از جیب و راست |
| لطفت و گرم تو یار ما را | احسان تو غمگسار ما را |
| هر روز چو انتخاب کنم من | جز در گمبه تو کجبارم من |

| | |
|----------------------------|--------------------------|
| دول تو که من گستاخ کارم | بزد در گنج تو در گنج ارم |
| مردم به داد تو داری | لطف و کرم و عطا تو داری |
| مقبول کنی دیا که مردود | آوردن عزم کار من بود |
| ببینم ز گستاخیش طهار | از پا که بسته تا به ستار |
| در خاطر من بیا بد یگسار | تا رود حساب چون شود کار |
| از کرد و تویش جان نرسد | در سینه دلم جوید زرد |
| چون یاد کنم عاقبت تو | در دل آرم حکایت تو |
| آن رحمت و لطف و مهری | آن بخشش تا سر و تنی |
| آوردن کار و دستگیری | در حالت سختی و بگیری |
| آن دیدن خرم و عیب پوشی | آن دادن رزاق با غرضی |
| آوردن سرم دل ریش | لطف و کرم تو بیش از پیش |
| این شکر دل شکفته گردد | هم به دنیا گشت گردد |
| خوف و خطر از دلم شده و دور | رفتند ز خاطر من چو کافور |

| | |
|---------------------------------|----------------------------|
| با این همه بخشش تو نیستی مگر | کردم ز دست چو با همه |
| چون سینه و شدار گد بریشان | از کرده خویشش پشیمان |
| آید بدویر تو او را زاری | از غیب تو جان بخش برآرد |
| از سبب دست داد چو از خود و غیرت | و این شده از زکیم و دود |
| از لطف تو رسیده او و رانی | صد باب کرم بر کشت |
| در پریم چنین کلام سعدی | اورا که تو حاسات خاص را در |
| او چاره کار نیست در داند | چون هیچ دستش نماند |
| اکنون جز تو آیدم من | انسان گستاخ و بد |
| داریم ندانیم عبادت | کردیم نه با سگ نه با صفت |
| و هم ز تو من امید داری | از کرده خویشش مستی و سدا |
| نمیست لکن ز در گم خویش | مرهم تو می سخی طریش |
| از لطف تو کرم تو کشتی | از لطف گناه من به کشتی |

بسم الله الرحمن الرحيم

| | |
|-------------------------------|------------------------------|
| خداوند را تو کردی خاک را پاک | تو دادی در دِل در قالب خاک |
| تو آوردی زمین و آسمان را | بیا و خویش را دمی ذوق جان را |
| ز خاک و آب آوردی تو دل را | شراب عشق را دمی جام گل را |
| چو زان می جری افتد بر افلاک | بسوزد پاک و هم گردد همه خاک |
| گر این آب دگر است حامل او | ازین می میشود سرخوش دل او |
| بسند آمد ترا این صورت خاک | اگر دگر گشت در عت ز افلاک |
| بزرگ این صورت خاک از ملک شد | بلندی یافت بر ترا از فلک شد |
| جمال حسن بخشیدی تو با گل | ز تو در عشق شد شوریده بلبل |
| تو کردی شیخ را پسر مهیدا | که پروانه برگشت است شهیدا |
| چه شهیدا بلکه او در باخته هوش | بسوزد خویش را از مهر جوش |
| ز تو محزون شده در عشق ماهر | ز تو گردیده حسن در عشق ظاهر |

| | |
|-------------------------------|--------------------------------|
| نزدارند مردان و جود حاسله | نمی آرند بر خالصه حاسله |
| به عشق تو بهاد جان و تن را | بیادست چاک کرده پیرهن را |
| بیاست غرق شد در ششایم | بدست جان شد و محمود عایم |
| ز تو لیلیق آید در سناجات | تو می باشی پناه حمله حاجات |
| ز تو لیلیق می آید شش را عطا | تو هر دست می خیزد عارا |
| ز تو هر لحظه می یابند راحت | روا از تو شود هر لحظه حاجت |
| چو می خواهی دمی از لطف پاست | بیا بد از تو ما را سیل زار است |
| چو آید بستگان را کار دشوار | شود لطف و عنایات تو غمناک |
| تو دمی بستگان را خاکساری | تو دمی بستگان را معجز داری |
| تو آموزی مرا معنی از عشق | تو آموزی مرا الفاظ لبتن |
| زبان طوطی شکر بیان را | بیا آموزی تو ذرا غیب زبان را |
| تو آموزی به ابد شاعر می را | به بغلس سید می تو افسری را |
| بنا دان سید می تو عقل و ادراک | گفتی از لطف خود ناپاک را پاک |

| | |
|------------------------------|------------------------------|
| ز دیرانه شود آباد از تو کلام | طرب مست کرد شاد از تو |
| شب سیر و تو هم روز و شب | به دیرانه زد شد باغ گلشن |
| خود گزای از تو بهانه | ز تو گم گشته می آید بهانه |
| و بی از لطف خود اعزاز و طبع | گداسی را کنی تو باد تشابه |
| صفت گردد از تو صاحب زور | ز فضل تو شود یک دره چون بود |
| کنی و طلق خاصان تو داخل | ز لطف تو شود زندق شاعلی |
| شود از قدر دست شکر زهر | گنگار از تو گردد عارف و هر |
| ز تو در می رسد از رازق من | تو هستی مالک دهم خالق من |
| ز تو هر فرد را آید غذای | ز تو هر ورد را آید دوائی |
| کز بسازند نان از بهر مردم | تو کردی دانه ها از جو و گندم |
| که می آید بهنگام طعاش | نوشتی تو بر هر دانه ناش |
| چگونه لطف و احسانت شمارم | تجا خود شکر انعامت گذارم |
| یعنی دارم بهیم بار است بیان | اگر هر سو تن گردد زبان |

| | |
|------------------------------|-------------------------------|
| تومی دانی ترد و ما که دارم | فصل است آنگه اورا برنگارم |
| تومی دانی ضمیمه به زبان | تومی دانی دل پیرو جهان را |
| تومی دانی ضمیمه مار و هم مور | تومی دانی ضمیمه شمیر و هم گور |
| تومی دانی دل مرغ و بهایم | رسانی مره به بر ریش دایم |
| توزایل کن ترد و اسه مارا | تو تسکین مبدی شاه دگدارا |
| رسانی مرهم ریش در و نم ط | توسه دانی که من از درد چو نم |
| سگه کو گم خود از ناک غیش | همی گرد و بهر در بادی ریش |
| بهر جاسک که او گردد بزاری | بود در پیواری و به بزاری |
| خورد از دست لعلان سنگ هم چوب | دوان مردم زهر سد باز و د کوب |
| سگان پویان پیش از کوی درین | گرفته دست و پای دگوشن گردن |
| ز زخم ناخن و دندان غر خوار ط | شده مجروح و از جان گشت سبزار |
| چکان خون از سر و گردنش چاک | شده هر زخم مالش چاک و پاک |
| بهر صدمی دود از درد بیتاب | بزاری و بخواری چشم بر آب |

| | |
|---------------------------------|-------------------------------|
| کسی یا بدست برآورد دست و محووار | کر از رحمت به بیست و هفت زار |
| را ندم و را از دست طفلان | بمد مرهم در راه زخم دندان |
| به بهبودی ندارد طاقت جنگ | تنش بیکار از جوب و هم از سنگ |
| نه در تن قوت جنگ و عقیرش | نه از دست و راه و گریزش |
| نه رو سے مانند و نه با سے رفتن | نه خاموشی نه اوراجات گفتن |
| چو آن سگ از تو من هم گشته ام گم | به چنانم سپرد در سبزه ان دم |
| منی گذر و خیال من به آن راه | کز آن گم گشته ام پیران شدم آه |
| و سخی خود توانم سکه رسیدن | مقام در جا بگاه و خویش و یون |
| یقین دارم کنی زیاد از من | نه بودی تو گئی ناشار از من |
| زیاد تو به خاطر شاد باشم | بیاد تو ز خشم آزاد باشم |
| بیادت گشت سرخ و هم دل دردم | بیادت گشت زنگارم همه نور |
| بیادت شادمانی شد غلام | بیادت شد می عشرت بهجام |
| بیاد تو همین در ترک تا ز م | بیاد تو همی بر خویش تا ز م |

| | |
|------------------------------|------------------------------|
| بیاد تو چو سستال می سرایم | بیاد تو رفیق اندر در آیم |
| بیاد تو همین درد و دوا دارم | بیاد تو همین بر خویش باکم |
| بیاد تو یاد پیسراهن ندارم | بیاد تو حسد از من ندارم |
| درد من سوسه صحرای سرخوش | بیادت گشته چون مشک بیوش |
| بیاد تو خدا جان و دل من | بیادت تنگ گشته جابه برتن |
| که تا باشد به من این خاشه تن | همی خواهم ز تو است داد بر من |
| ز ذکر و یاد خاموشی نباشد | دل مرا فراقش نه باشد |
| تو داری اعتقاد من سلامت | همین خواهم که ناز و نیاز است |
| همین باستم مثل پیر لزان | مرا اگر خطا نازگردان |
| ز لطف خویش بر من مهربان باش | ز دوست عیب تو روزی بیان |
| ز لطف تو همی امید دارم | ز دست غیب کردی کار و بارم |
| گر گردد ز انعام تو حاصل | منیب دارم تاب و صبر در دل |
| سیاهی را بدل از نور گردان | ز دل بیستانی من دور گردان |

| | |
|--------------------------------|--------------------------------|
| نزدیک دایم من تو نه خوشی | کنه آینه زین تو عیب پوشی |
| من بر من تو بار نیست کس | مرا احسان دهم انعام تو بس |
| نگاهم راه خود خاص خود دار | با احسان کسان هرگز نکن طوار |
| مرا محفوظ دار از هر خطا | بر محبت دور دار از من خطا |
| چهل سالم گذشت و شش اثنان بس | منی دارم بیک جوشت کس |
| بالحاف و با کرام تو تو درم | با احسان و با لطف ام تو تو درم |
| بسی بگذشت و باقی مانده نمان کم | سیر ما را کن پیش کسی نعم |
| سجود و لطف و احسان تو باشم | با حکام و بزرگان تو باشم |
| چه آید بر دل من همه از رنج | با مداد آید الطاف تو با گنج |
| بجز تکیست تا ما را رها ندهد | راحمیدن که داند که تواند |
| سیر ما را به نزد مرد مغرور | مرا هم از تکبر دور تو دور |
| شده از غفلت من راه پنهان | شدم از کرد و خود من پریشان |
| تو از راه خطا ما را نگریدار | کنون از مصیبت ما را بره آر |

مرا از بار محنت تو رهایی
 گزشت روز شب در قبل و در قال
 سپی تحویل زر کردم غلامی
 پس گزشت در خواب و بیدار
 مرا تو در سپی خاندان خود دار
 شنیده استم که در بر تو قیامت
 درگاهت رسد از حد ایشان
 به سواد نهنگان دارایی
 چنین گفت است سرای حامی
 گنایا نم اگر از حد بدون است
 گنایا نم چه باشد پیش لطف
 با الطاف تو من امید دارم

تو احوالی در دلم را بهایی
 شده این عمر من مسایع بهایی
 نه کردم فکر بهر نیکنامی
 اکنون تو دست گیری کن به رحمت
 اگر چه ما خطا کردیم بسیار
 گنگاران نیز از مستم و نداشت
 دل صد پاره و بر خویش لزان
 به مقصود دل ایشان رسائی
 که او مجرب است گوشت نیکامی
 هزاران بار زان لطف نزون است
 تو پرستی عیب من از مهر و رحمت
 با کرام تو چشم خویش دارم

بسم الله الرحمن الرحيم

| | |
|------------------------------|---------------------------------|
| بسته و بیچاره خطاوار گشت | مسدود و محکوم سزاوار گشت |
| از دور تو یافتند پیران | از دور تو یافتند پیران |
| یافتند او از دور تو عسکرها | می شود او از گریست بادشاها |
| چون نه بدرگاه تو پیشانی بدار | این همه تو قیسر که می یابد |
| عزت و شجاعت تو دهمی هر کس | چون که تو از لطافت پیران می نظر |
| تا ندیده ای تویت دند پیر را | بے طلب او تو دهمی شیر را |
| از پله او روغن دهم نان دهمی | چون که ز الطافت تو دندان دهمی |
| همه سکونت تو را بجا دهمی | دست و راسمید دهمی و پا دهمی |
| تا که با الطافت تو دار و نظر | میدهمی از لطافت و مانع و بصر |
| در دل او نور ز ایمان دهمی | از کریم خود همه سامان دهمی |
| دور ز هر نیک و ز بد می کنی | جان و دلش مایل خود می کنی |

| | |
|------------------------------|------------------------------|
| در طلبت گشته ز خود بے خبر | نیست و را فکر ز غیر و ز شر |
| در دل او گشته مذاق دگر | لوح دلش راست سیاق دگر |
| این همه چون بے طلب او دمی | و مبدم از تو رسد او را بهی |
| مبده چو بیند در الطاف باز | چون نه کند دست دغا را دراز |
| نیست و را جز تو در سے دیگرے | نیست و را از بگذرے دیگرے |
| از دیر تو بند و چسبونه رود | کیست کسے تا مدد او کند |
| چون نه کنم سحر و بسوسے تو من | یافت ام از تو سر و چشم و تن |
| سجده چه باشد دل و جانم خدا | این دهن و نطق دزدانم خدا |
| گفتن حمد تو مجالم نه بود | بهر پریدن پروا بالم نه بود |
| از ره اکرام تو دادی دامن | در دهن من ز تو آمد زبان |
| داده تو نسیق شناسے خردم | تا از شناسے تو شرف شدم |
| کز به ندانم ز غلط یا صحیح | چون تو پسند می همه باشد فصیح |
| کیست گیسو به بنجایان باغ | همسرے کبک نیاید ز زان باغ |

| | |
|-----------------------------|------------------------------|
| کبک قدم می نهد از حسن و ناز | ز آغ که باشد گشت پا و راز |
| گل شده مغرور به حسن و جمال | یافته است او ز نورنگ کمال |
| کیست گیاهی که مقابل شود | شرم و حیا پیش و پیش می دور |
| گرچه گیاه است بظاهر ذلیل | آیه از حکم نوا و اسے خلیل |
| می خورد از بهر سخا آب او | فرش زمین گشته پی خواب او |
| دیده ام او را بیابان در یک | هست بران ریگ چه بخت و یک |
| از پیش بود نه غم دارد او | زانکه ز تو لطف و کرم دارد او |
| تو ز عنایات بباری خیال | ناز کند گرچه ندارد جمال |
| هر که درین دیر خرابات او | چاره نمی دارد و سنی آبرو |
| نیست در احسن و جمال و شعور | گشته از دجانه خلایق نفور |
| تو ز رو لطف بباری نظر | زانکه در انبیت بجز تو در |
| هست امیدم که قبولم کنی | جز تو مرا نیست کسے لے غنی |
| گرچه مرا نیست کمال و جمال | از تو امید است مرا ذوالجلال |

| | |
|--------------------------------|------------------------------|
| بر کرم است مرا ترک باز | بر لطف خود تو ما را است باز |
| در نظر خود نشانند کس بلا | گرچه مرا خوار بدانند و لطف |
| لطف تو بینم چو باد صبدم | ما با سید تو نداریم غم |
| از تن و از جامه و از پا و سر | نیست با سید تو ما را خبر بلا |
| از زرد و از گوسه و از گنج رمال | نیست با سید تو ما را خیال |
| ما با سید کرمت نغمه سنج | ما با سید تو نداریم رنج بلا |
| لطف و عنایات ز انما زده پیش | بند و چو میته ز خداوند خویش |
| غافل و صابر بود از جستجو بلا | کے تواند که بر یک لحظه او |
| صبر نیاید که بدارم نهان | نیست محال که کشایم زبان |
| لطف ہی آید و پویم ز دل | حمد تو از شوق بگویم ز دل |
| جمله خلایق پی او مستمند | این زرد و فقید ز تو شدارچند |
| یاخته او جاسی بر فرق شاد | دادۀ از لطف و را عز و جاه |
| از کرمت یافته است این کمال | گرچه بود او بمثال سفال |

| | |
|---------------------------|----------------------------|
| از کربست قاضی حاجات شد | مشم جمله بهات شد |
| در پی او جمله خلائق روان | گشته پریشان همه پر روان |
| در پی او جابل و فاضل روان | در پی او ابله و عاقل روان |
| در طلبش علم دفن آموخته | در طلبش گشته بر دسوخته |
| در طلبش آیت قرآن بدست | در طلبش رایت سلطان بدست |
| در طلبش گشته با سید و نیم | در طلبش کرده دل دجان و نیم |
| در طلبش چاکر و خادم شده | در طلبش بنده خادم شده |
| در طلبش کرده لباس فقیر | در طلبش گشته ضعیف و حقیر |
| در طلبش خاک بر برمی کنند | موسه پراگنده بر برمی کنند |
| در طلبش کرده کمر بر میان | در طلبش گشته پریشان ز جهان |
| در طلبش موسه زراعت روند | در طلبش موسه تجارت شوند |
| نعمت دنیا شده حاصل ازو | دارد مدار همه عالم بر او |
| لقمه پسندیده دشیرین و نخر | نبوه اقام از دپُر ز خضر |

| | |
|------------------------------|----------------------------|
| پارچه هر رنگ از دخیب ندر | هر همه اسباب از دسے بزند |
| چین به تامل به نمودم خیال | بهست درو سیم جوخت و سفال |
| از کرمست یافت اعزاز | مبلد خلاق شده در جستجو |
| از کرمست ذره شود آفتاب | قطره ناچیز شود در ناب |
| سنگ ز تو عمل بدیشان شد | هم ز تو الماس در نشان شود |
| بیش به گشته ز سیم و زر | بیش به گشته یکے از زر |
| از ده انعام تو دادی بمن | بسم ز خاک و سپے او پیران |
| دانش و ادراک مراداده | صحن و گلستان و سر داده |
| دادہ زر با به ترا دسے من | از عمل قوت باز دسے من |
| از ده الطاف سلامت بدار | قوت باز دسے مرا کردگار |
| تا که بیار سیم ز بازو بے خود | زور بدار سیم ز بازو بے خود |
| دادہ از لطف تو جاہ و چشم | یافته ام از تو غلام و خدم |
| دادہ اقام سوار می بین | تا که از دباشدم آرام تن |

| | |
|----------------------------|------------------------------|
| چشم مرا بایل خود کردی | چشم مرا بایل خود کرده |
| چشم بدارند زمن مردمان | چشم مرا نیست بدست کسان |
| کرده در خلاق مرا نیک نام | گشته ام از لطف تو شناسا کام |
| این همه اعزاز از تو یافتم | لیک سر خود ز توبه یافتم |
| حکم تو تمییل در کرم ز دل | مانده نچو آنکه دریافتم به گل |
| قیست این عمر نه دریافتم | عمر گر آنایه غلط یافتم |
| عمر به فکر زرد دولت گزشت | وقت عزیزم بپایه شربت گزشت |
| توبه کنم از عمل زشت خویش | آمده شربت به لب و درویش |
| توبه ز بگرفتن گنج کسان | توبه از آن دادن به گنج کسان |
| توبه از آن دیدن خود را بجا | توبه از این جفا خدا را بجا |
| توبه از آن نخوت و گم گشتگی | توبه از آن غصه و ناخوشی |
| توبه از آن رستن راه خطا | توبه از آن کردن خطا |
| توبه از آن دیدن حسن و جمال | توبه از آن رفتن بد و خیال |

| | |
|-----------------------------|--------------------------------|
| توبه از ان حکمت تفصیل در | توبه از ان کردن بجا نظر |
| توبه از ان کردن سه طریقه | توبه از ان بودن در گریه و زاری |
| آمده ام از ره محبت و نیاز | را نگه تو هستی همه را کار ساز |
| چون تو با عسل از بخوانی مرا | باز بدلت تو برانی مرا |
| عسل و چمن پیش تو آید سبزه | نسبت مرا جز تو امید از کس |
| من به امید تو سارم غولیش | گر چه گناه است زانمازه پیش |
| هر من دار تو از لطف خویش | دور نگذار تو از لطف خویش |
| استیج منم قرب تو دانی مرا | مست رسیدم که بخوانی مرا |
| آمده از بند و خطای غلیم | مست امید از دور تو ای کریم |
| گر گشته و بستم را دانی مرا | از کرم و لطف ستانی مرا |
| من در سر عسل بگویم همین | جزم و خطای من سکین بین |
| از کرم خویش سوسه من گذر | از کرم خویش بنیگن نظر |

بسم الله الرحمن الرحيم

| | |
|------------------------------|------------------------------|
| اسے کہ در امر تو سماک و سماک | اسے کہ در حکم تست جن و ملک |
| برتری داده بر عرش برین | هم تو گسترده بر فرش برین |
| بر بلند سی ز تست ابن افلاک | یا منداست از تو بستی خاک |
| شد بلند سی ز تو و هم بستی | تو نشیب و فراز را بستی |
| انجم از تست و ما حساب از تو | ذره از تست و آفتاب از تو |
| شد گدا از تو بادشاه از تو | عاجزی از تو هست و چاه از تو |
| سور خرو از تو و زمار بزرگ | پشته از تو ز تست پیل شرگ |
| کوہ از تو و نیز کاہ از تو | ابر باران و آب چاه از تو |
| نور از تو و میزدنار از تو | گل ز تو گشته است و خار از تو |
| فرش خاک از تو چرخ باہ از تو | بند و بیراہ نیکنام از تو |
| شار مانی ز تست و غم از تو | خندہ از تست و چشم سم از تو |

| | |
|-----------------------------|--------------------------|
| دل من می شود ز سستی رهش | منه می گرامد در آیه پیش |
| وز غمش خاطر من بفرساید | هر بلا سے کہ پیش من آید |
| خاطر اندوگین دل امسوده | می شوم بقیه ارد بر مرده |
| وز پریشانی عیش گردد دور | صبر از دل جبین شود کافور |
| و سبدم نام تو همی خواهم | حافظ ما آتئی یقین دایم |
| این بلا سے خفیف دارم صبر | لیک از ابست ندارم صبر |
| این زبان دایم زبان سترگ | این بلا داغ بلا سے بزرگ |
| همه دشواری از تو آسانی | چاره کار من تو میدانی |
| از غلط فہمی ام بر سج و سخن | و سبدم تو کنی خیال بہ من |
| و سبدم از تو دیستانی | و سبدم از تو مہربانی |
| نہیست او را خبر ز نیک و زہد | ہمچو سطلے کہ زار میسگد |
| مادرش فکر او بدل دارد | مغفل ہر لحظہ گریہ می آرد |
| مغفل نادان سبیل سے نالدا | ہر جنش روغن او ہمی نالدا |

| | |
|-----------------------------|------------------------------|
| مادرش چون علاج جوشانند | لطفش خود را به همه بوشانند |
| لفظ داند آن دوار از سر | گر بود همه را به اندر سر |
| نیست او را مجال جنبش و قتل | نیست او را تمیز دانش و عقل |
| چون بفکرت کنیم عزیز خیال | لطفش در دل کند فضل لال |
| مادر شفق بود کوشان | شفقت میکند هر از جان |
| داده همه تو ایا مادر | پیش داد لطف خویش در چادر |
| او حفاظت از خشک و تر دارد | همه هر یک و به نظر دارد |
| در دل مادر است پس الفت | دور از لطف میکند کفایت |
| مهربانی تو داده با هم | از تو آغاز و هم ز تو انجام |
| این همه مهر مادران از دست | داده همه مادران از دست |
| من چو آن مثل شیر خوار و خرد | می شناسم ز می نه صاف و نه در |
| از غلط فکری و ز نادانی | بشناسم همه پنهانی |
| شفقت را ز دست چشم به من | بر قضا کن تو چشم به من |

| | |
|----------------------------|---------------------------|
| تا شناسیم چو در اعصاب است | تا شناسیم لطف از شامت |
| نیز مملو از خط و دراری | تا همیشه به من نظر داری |
| شکر اگر ام تو چگونگی کنم | شکر انعام تو چگونگی کنم |
| لطف تو ظاهر و نهان دارم | آبرو از تو در میان دارم |
| این زبان و ده سپی گفتن | داود دست و پا سپی رفتن |
| ما که خویش را نه می جوید | این زبان شک تو نمی گوید |
| از رنگ و خون در دست صدا جو | بر بدن و ده هزاران صواجو |
| دارم اسنان تو زهر سوزی | چون کشم شکر تو زهر سوزی |
| در سپی شکر تو نه استناید | این شکم از تو آستان یابد |
| بر بدن طاقت غذا را دوی | تو ست میخسبم سوره را دوی |
| شکم و پشت و پا سرد گردن | دست و بازو تو داده به بدن |
| سر من گشته است پیر غرور | سیکتم روز و شب خطا و لغور |
| دستم تو به من نظر داری | تو به نفسل خودم بره آری |

| | |
|-----------------------------|---------------------------|
| در خطا و گناه سخاوت دهی | در خطا و گناه سخاوت دهی |
| شکر بر درو عطا و آسایش | شکر بر عفو خطا و بخشایش |
| شکر از دور و آشتن ز جفا | شکر از بازداشتن ز خطا |
| نهیست راستی مرا بجز بهت | سیکتم شکر من در گاهت |
| که ندارم بجز تو من کوئی | سیکتم شکر تو ز هر سوئی |
| و ایسم منی کنی تو از رحمت | پیش کس گر روم من از غفلت |
| می کنی تو مرا چو خوش حالان | چون شوم من بسوی تو نالان |
| که بجز تو در گدایم سبب دارم | شکر تو از دل و ز جان آرام |
| سیکتم منی شوق تو خیال | ادبست چون نظریه من ز حال |
| از عتابت خود بره آرمی | تو مرا از خطا نگه داری می |
| شکر عفو تو از آشتن ز عذاب | شکر این داشتن مرا از عذاب |
| که ندارم نظیر بهیسه کس | سیکتم شکر تو بهیسه |
| در دل خویش هزار سبب انهم | مال مردم چو مار سبب انهم |

| | |
|---------------------------|------------------------------|
| می گفتم شکر تو کار الطاف | همی سر بانی ازین بلاها صاف |
| در سرم چون غرور می آید | خوف تو هم ضرور می آید |
| شکر تو می گفتم که تو غرور | می کنی از ره عنایت دور |
| هم درین دهر آبرویم ده | با خلایق تو نیک خویم ده |
| پیش دنان مرا الله ذلت | پیش همه منی مدد خجالت |
| پیش همه منی سبب مازا | تو از الطاف خود بسخر مازا |
| حاکیم ما تو کی دایم ده | پیش کس چون شوم شرم ده |
| از کرم تو مرا به نعمت دار | هم هر در بهسان بر دست دار |
| شدم دارم ز طاعت مردم | عقل و دانش همی به گردم |
| من که دارم بخلیش شیشه تنگ | شفقت کن بر بدیگن تنگ |
| حاجت من به دست خویش بهار | حاجتم را بغیر خود بسیار |
| تو مرا ملتجی بغیر نکن | ایمن دلجم را از کعبه و بر کن |
| رزق ما را از گنج خویش بده | وقت حاجت به مهریش بهار |

| | |
|---------------------------|----------------------------|
| من ندارم عبادت و نماز | آرزو می کنم به مجرد شبان |
| دست حاجت نبرده ام بکس | مصر عمر من گذشت بی عطا |
| دست حاجت به کسی ندارم | آرزو دارم که تو دارم عطا |
| از حوالی رسا ندانم به شیب | همه حاجات من بهار از طیب |
| همه شب در گشت و صبح رسید | این سیاهی شب به روز رسید |
| صفت و پیری کنون نهاده باد | در گشت این شباب من پشاد |
| از عکاست خود به چاه دمار | این لهار مرا نگاه بهار عطا |
| از دور تو هر آمده به شتاب | جمله حاجات من بوقت شباب |
| باقی راست هاست به شتابش | شد چهل سال دشمن آرایش |
| تو زمانا زمان کردی عطا | تو زلفی مرا جان کردی عطا |
| شعقت کردی و منم بزدی | و سبدم حاجتم بر آوردی |
| از تو اسید دست گیری است | شد چه اینک زمان پیری است |
| دل من سوخته تو رود هر دم | باسبه تو نیست بار غم |

| | |
|------------------------------|-----------------------------|
| با سپید تو چشم خور دارم | با سپید تو غم نه می آرم |
| در جوانی چرا تو بودم مشا | تو به پیری مرا به خواهی داد |
| من کنون آیدم بدر گاهت | سر من گشته غم بدر گاهت |
| خو در تو کج بودم بنده | از گشتان بان خویش شرمند |
| بے غمی تو به ز کار جهان | حال من نیست پیش تو بهمان |
| از درد شب انتشار می دارم | حال از درد روزار می دارم |
| سوسه تو انتشار می دارم | دل خود میسار می دارم |
| چو که سوسه سپید شود | در دلی من بهیچ امید نشود |
| که سیاه می کنی تو سپید | هم بر آید ز در گهر تو امید |
| از دل من تو کن سیاه دور | این سیاه می من تو کن کافور |
| از گشتان هم مرا نجات بده | از سر تو مرا حیات بده |
| عفو کن جرم و هم خطایم را عفو | کن تو مقدر این دعا بزم را |

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

| | |
|-----------------------------|----------------------------|
| اسے کہ در یاد تو مخلوق جهان | جملہ در یاد پنهان و عیان |
| نام تو در زبان همه کس | آدمی زاده و ہم پیل و گس |
| گشتہ در یاد تو ہم زاهد و ست | جملہ دارند بالغام تو دست |
| نام تو در زبان سیدارند | یاد نام تو ز جان سیدارند |
| یاد تو شاه جهان سیدارند | نام پاکست بزبان سیدارند |
| نام تو در گدائیدارند | هم بنام تو عند اسبیدارند |
| ذکر تو جن و ملک سیدارند | یاد تو عرش و فلک سیدارند |
| هر گیسو ہے کہ برود ز زمین | دارد او یار تو در قلب زمین |
| و روانست همه گلهارند | نام پاک تو بدلیس دارند |
| یاد تو مرغ و بسایم دارند | دل خود سوسے تو دایم دارند |
| یاد تو در همه ملت دارند | در همه کثرت و قلت دارند |

| | |
|----------------------------|---------------------------|
| هستند یان جمله هزاران فرق | سند یان نیز به چندین فرق |
| اهل اسلام همه از کوه و همه | مذهب شان همه بنفاد و همه |
| جمله ایرانی و تورانی هم | رومی و شامی و افغانی هم |
| چینی و برمی و هم جا پانی | ترنگی و اسیر یا یونانی |
| همه اندلیقه و امریکن هم | ایشیا یورپ و تازی و عجم |
| جرمن و انگلش و افریج دروس | هم یهودی و نصارا و مجوس |
| همه اقرار می تواند | همه دل بسته تجید تواند |
| همه یار و تو بجان میدارند | همه سوسه تو فغان میدارند |
| جمله سوسه تو زبان میدارند | همه بیاد تو لسان میدارند |
| من بهر سو که گذر میدارم | تو پاکت بنظر میدارم |
| با ملایک تو عبادت دادی | آکن عبادت بریاضت دادی |
| در سبدم تن به شفقت دارند | پے تو محنت و دقت دارند |
| آنکه حاصل کنم از یاد تو من | او نه یا بند باین محنت تن |

| | |
|-------------------------------|-----------------------------|
| مهر و هباب و گل من شده است | منزل تو به ل من شده است |
| آتش دباو به حکمت دایم | خاک بر آب ز تو شد نایم |
| گشته این خاک هم از حکم تو پاک | همه اشکال تو کردی از خاک |
| این همه نقش به گل بسته ز تو | خلقت مختلف گشته ز تو |
| مختلف هیت حیوان کردی | مختلف صورت انسان کردی |
| مختلف شکل پر پی دارد و پر | مختلف شکل انات است و ذکور |
| می براری و بر می سوزی عدم | روز و شب خلقت بید عالم |
| هر یک گشته از دیگر بسته | آدمی زاده به شکل دیگر |
| مختلف خدمت دباور با هم | مختلف شکل برادر با هم |
| مختلف سیرت شان همه یک | مختلف صورت فرزند و پدر |
| حکم خود روز برانی به همه | قسمت روز رسانی به همه |
| سیکنی لطف نسانی با من | روزی روز رسانی با من |
| هم ز لطف تو بیاید با من | روز و شب آنچه که باید با من |

| | |
|-----------------------------|-----------------------------|
| از غذا تازه تو داری جانم | زنده از رحمت تو می مانم |
| زان گوارا و لذیذ است طعام | آن غذا روز شود بخت زخام |
| می چشانی همه گرم و سردم | من چو عازم به سفر می گرم |
| پر کنی خوان ز خورش آب بجام | پیش از آنکه کبرسانی به مقام |
| کپی من خوان بهکان می آرند | روزی من ز جهان می آرند |
| نپے سلطان و نپے صاحب دلق | جا بجا آب بلا منت خلق |
| شد بلا منت و قیمت از تو | نعمت آب غنیت از تو |
| گشته از آب همه زنده بجان | هم بدریا و آب است روان |
| تشنگی همه بر می از آب | مل شے زنده تو کردی از آب |
| پاک گردد همه از دس ناپاک | آب پاکیزه براری از خاک |
| از تو برگشته با منسار و بهر | نعمت نیست چو آب اندر دهر |
| بجساب آب بصحر و براه | بجساب آب بدریا و بجاه |
| تا که یابند همه تشنه شتاب | جا بجا چشمه و جوی است ز آب |

| | |
|-----------------------------|-----------------------------|
| یا فتنی آب کجا وحش و طیور | گر نبود سی ز تو دریا و بحور |
| گشته ام از کرمش مثل اسیر | چون کنم شکر و سپاس تو قیر |
| حال من نیست بنزدت بنیان | آبرو از تو بدام بجهان |
| صورت از خاک ز تو یافته ام | صورت پاک ز تو یافته ام |
| که نه دادی تو مرا عیب به تن | سیکتم شکر عنایات تو من |
| پے هر درد تو در مان کردی | درد و سختی به من آسان کردی |
| سوسه لطف تو فکر سید ارم | نه لیاقت نه بهر سید ارم |
| تو هر درد را بی مارا بگذر | تو ز الطاف ستانی مارا |
| صاحب مملکت و جاه شود | یک گرد از تو شهنشاه شود |
| دل و جانم ز غم و درد و نیم | شد همه عمر با سید و بهیم |
| روز و شب گشته بکوسه حاکم | چشم دارم بر دوسه حاکم |
| سختی و سده به بجان می باشد | دل چو سیلاب طوفان می باشد |
| پے منصب شده در ریخ و ملال | منصب ظاهریم گشته و بال |

| | |
|-----------------------------|-----------------------------|
| همه طاقتمند شبر حاکم | هم مغرب به سحر بر حاکم |
| دل من داد و دهن می دانم | که چه حالت بر بندیر جانم |
| گرچه من منصب عالی دارم | این دل از باد تو خالی دارم |
| من دمی سحر کرده نکردم پیشیت | من سحر غولیش نبردم پیشیت |
| در دلم نوز زعفران درده | پسے رنجور تو درمان درده |
| دل من کن بسوی خود مایل | وقت حاجت بسوی خود مثال |
| شیشه خاطر مارا شکن | ده شجاعت تو زهر رنج دشمن |
| تا بگفتار کنی نیست مرا | جز تو ام یار کس نیست مرا |
| تو که داری ز عنایات نظر | می رانی تو زهر خوف و خطر |
| می رانی تو زهر جور و ستم | می رانی تو زهر درد و الم |
| سیرانی ز بلا مارا | سیرانی ز خطا مارا |
| این دلم هست پراز فتنه و زور | روز و شب مانده به فسق و جور |
| از سپه فتح هزاران تدبیر | سب کنم لیک ندانم تقدیر |

از پے لفع به کرد به فریب
 فتنه و زور سپه زور زمین
 گاه کردم نه نیکی بی کس
 دقت سختی نه رسیدم به کس
 نشانه کار کس از دستم
 نه به فریاد کس رسیدم
 من رسیدم نه به امداد یتیم
 مردمان نیک مرا انکارند
 حسن ظن بیش بدارند به من
 لطفت تو بر من مسکین شده است
 گریه کردار ندارم تنی کو
 فرض تو آسب چو زن شده نه ادا
 تو ز الطاف نکرده ار مرا

رسیدم من سوت بالا شیب
 شب و روز تماست مرا کار همین
 عمر و زور گذشت است به
 ریش و بهر و راز من گس
 نه کفر از پے مردم لبم
 نه به امداد کس رسیدم
 من رها ندیم شکس را از بیم
 لطف بر من به عنایت و ابرم
 الفت خویش بدارند به من
 کین همه عزت و تکلیف شده است
 یافتم عزت و توقیر ز تو
 بدست آمده ام همچو گدا
 از عنایات به آرم مرا

| | |
|------------------------------|------------------------------|
| کن ز باغم بستایش مایل | دل و جانم به نیایش مایل |
| نه تمیز است مرا هم نه شعور | روز و شب بانده بعصیان و قصور |
| چون شود بسته زانده بجان | سوسه قومی دور افتان خیزان |
| سختی چون برسد بر بنده | سوسه تو میرسد ادش سر بنده |
| تو ز لطافت پذیر می اورا | تو ز اشتقاق بگیر می اورا |
| او ز سختی چه هر سان گردد | همه مشکل ز تو آسان گردد |
| سوسه تو آمده ام من به نیاز | سوسه تو گشته همه من به نیاز |
| دارم از لطفت تو امید چنین ما | که خطائے من بیچاره بسین |
| کار ساز من بیکاره توئی | چاره بنده بیچاره توئی |
| یا د خود کن بدل ماقتایم | تا که باشیم بیاد تو دایم |
| تو مرا از ره الطاف بگیر | از ره لطف دعا یم به پذیر |
| کن تو مقبول مناجات مرا | تو زواکن همه حاجات مرا |

خاتم کتاب بهجت میرزا زینت افشار

از روزی که آن بزرگوار است و از روزی که در هر یک از این تاریخها

| | | | | | |
|-----|--|-----|-----|--|------|
| ۵ | خبر بارش لک از دل و جان بسوخته خلاق ماه و اختر | ۳۰۰ | ۲ | پیشکش اداسیه دارم که هر شمس آتش غریب در | ۳۰۰ |
| ۷ | تا بجای او کند زبان دان کند مهر مندا در زمانه | ۵۰ | ۲۰ | کند ز فاسق سستون ایمان کند گدازا چو شاه کشور | ۲۰۰ |
| ۵۰ | نور شد ام چند شورش در ره علم و تقصود و انوار نیایش | ۳۰۰ | ۳۰۰ | که من بداد خیم زلف و معنی خیم زرشا عویم خنجر | ۳۰۰ |
| ۷۰ | محبوب او را امید دارم ز نکته دانان بکند بر کعب | ۲۰ | ۲۰۰ | که او ز الطاف خویش سازند این مقام چو زنگر | ۳۰۰ |
| ۶۰ | ستایش و مدح کنم که هر چه بدی بهیچ برادر من | ۵۰ | ۲ | بگفت خودم کرده باید کنان ستا بجا بخت چیدم | ۳۰۰ |
| ۳۰۰ | شدم چو قارغ ز نام او حکایتی آصف بر درخت | ۶۰۰ | ۶۰۰ | خیال تا شیخ شام تا صبح برده صد شیخ تاب در سر | ۳۰۰ |
| ۶۰ | سرکش پاکیزه داده شوره دنا که بیدار شد و عالم | ۱ | ۷ | زود که او قبول کرد بد و چون شاعرات هفت یک | ۳۰۰ |
| ۵۵۲ | ۱۳۱۲ | ۶۳۱ | ۶۷۱ | ۱۸۹۵ | ۱۴۰۰ |

TITLE

RULES :-

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of **Rs. 1-00** per volume per day shall be charged for text-book and **10 Paise** per volume per day for general books kept over-due.

